

Cesty k získání kvalifikace pro mladé uprchlíky 15-19 let

Příručka pro partnery

Obsah

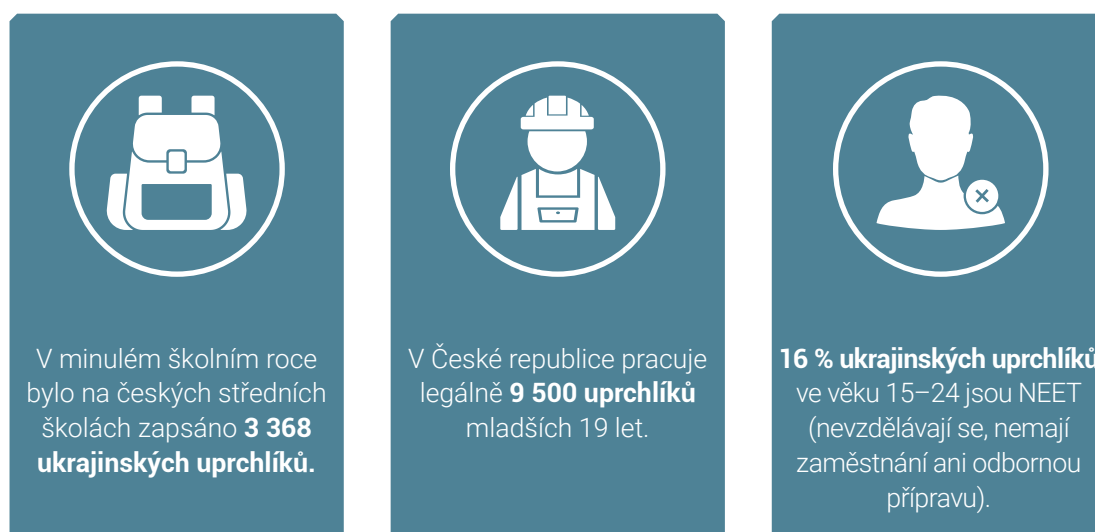
Úvod	4
Význam kvalifikace pro trh práce	4
Způsoby získávání kvalifikace	5
Formy zaměstnání	5
Cesty k získání kvalifikace	6
Český jazyk jako výchozí bod k získání kvalifikace	6
Rekvalifikace	8
Jaký je rozdíl mezi uchazečem a zájemcem o zaměstnání?	9
Zabezpečovaná a zvolená rekvalifikace	9
Kurzy dalšího vzdělávání	11
Zkouška z profesní kvalifikace a Národní soustava kvalifikací	12
Kapitola pro zaměstnavatele	14
Kariérové poradenství	16
Informační a poradenská střediska Úřadu práce ČR	16
Komerční kariérové poradenství	17
Užitečné odkazy	18
Příklady portálů s nabídkami volných pracovních míst	18
Portály Úřadu práce ČR	18
Ostatní	18

Úvod

V současné době stojíme před důležitým úkolem zajištění kvalitního začlenění a kvalifikace mladých uprchlíků v našem státě.

Základním cílem je hledání cest k získání kvalifikace a umožnit nebo alespoň usnadnit mladým uprchlíkům přístup k neformálnímu vzdělávání nebo k uznávání kvalifikací a rozšířit tak paletu příležitostí pro jejich uplatnění se na trhu práce i pro další profesní a osobní růst.

Cílovou skupinou jsou zde mladí uprchlíci ve věku 15-19 let, kteří nejsou součástí formálního vzdělávacího procesu na středních školách. Tato skupina má početně vysoké zastoupení:

Pro dosažení tohoto cíle byl vytvořen metodický balíček skládající se z:

- Příručky pro partnery,
- Materiálů pro cílovou skupinu.

Příručka pro partnery mapuje v širším kontextu předpoklady a možnosti získání kvalifikace mimo počáteční vzdělávání. Materiály pro cílovou skupinu jsou tematicky zaměřeny na stejnou problematiku, avšak pojety stručnější a atraktivnější formou s důrazem na kontakty a odkazy.

Význam kvalifikace pro trh práce

Kvalifikace je zpravidla vymezena jako způsobilost řádně vykonávat určitou pracovní činnost, určitou pozici nebo určité povolání. Kvalifikace v sobě zahrnuje znalosti, dovednosti a kompetence, které jsou pro vykonávání příslušné činnosti, pozice nebo povolání potřebné.

Kvalifikace má zásadní význam pro uplatnění jednotlivce na trhu práce a zpravidla bývá nejdůležitější podmínkou pro získání dobrého zaměstnání a snížení rizika nezaměstnanosti.

Trh práce je, jako součást tržní ekonomiky, charakterizován nabídkou a poptávkou. Do jeho fungování přímo nebo nepřímo zasahuje stát prostřednictvím svých institucí realizujících politiku aktivní zaměstnanosti. Přitom existují tři základní akcenty či okruhy potřeb důležitých pro řešení problémů spojených s vývojem trhu práce. Všechny souvisí i se zaměřením této příručky, a jsou to:

- Zvyšování kvalifikace – rozšiřování znalostí, dovedností a kompetencí pro udržení současné pracovní role.
- Rekvalifikace – získávání zcela nových znalostí, dovedností a kompetencí pro změnu pracovní role.
- Doplnění chybějící pracovní síly – mimo jiné i zvyšováním množství pracovníků ze zahraničí.

Na trhu práce se lze setkat s povoláními, jejichž podmínky výkonu se řídí přímo kvalifikačními požadavky konkrétních zaměstnavatelů (a podléhají tím pádem principu nabídky a poptávky). Dále existují povolání, jejichž podmínky výkonu stanovuje právní předpis – jedná se o tzv. regulovaná povolání. Databázi regulovaných povolání v ČR lze nalézt na tomto odkazu - https://uok.msmt.cz/uok/ru_list.php.

Povolání aktuálně existující na českém trhu práce lze dohledat v katalogu Národní soustavy povolání (<https://www.nsp.cz/>). U každého povolání je zde uvedena jeho charakteristika, pracovní činnosti, nutná zdravotní způsobilost a kvalifikace k jeho výkonu.

Bez řádné kvalifikace nelze získat kvalitní pracovní pozici s odpovídajícím finančním ohodnocením. Získání kvalifikace je nezbytné pro vyjednávání lepších pracovních podmínek.

Způsoby získání kvalifikace

Kvalifikaci v obecné rovině lze získat dvěma způsoby:

1. počátečním vzděláváním,
2. dalším vzděláváním.

Počáteční vzdělávání se zpravidla odehrává ve školské instituci a zahrnuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a vysokoškolské vzdělávání. V kontextu získávání kvalifikace lze logicky první dvě kategorie vynechat. Získání kvalifikace v rámci počátečního vzdělávání se stvrzuje certifikátem a jeho výsledkem je získání stupně vzdělání (vyučení, maturita apod.).

Další vzdělávání se odehrává po vstupu na trh práce zpravidla v mimoškolních institucích (u zaměstnavatele, v soukromých vzdělávacích centrech apod.).

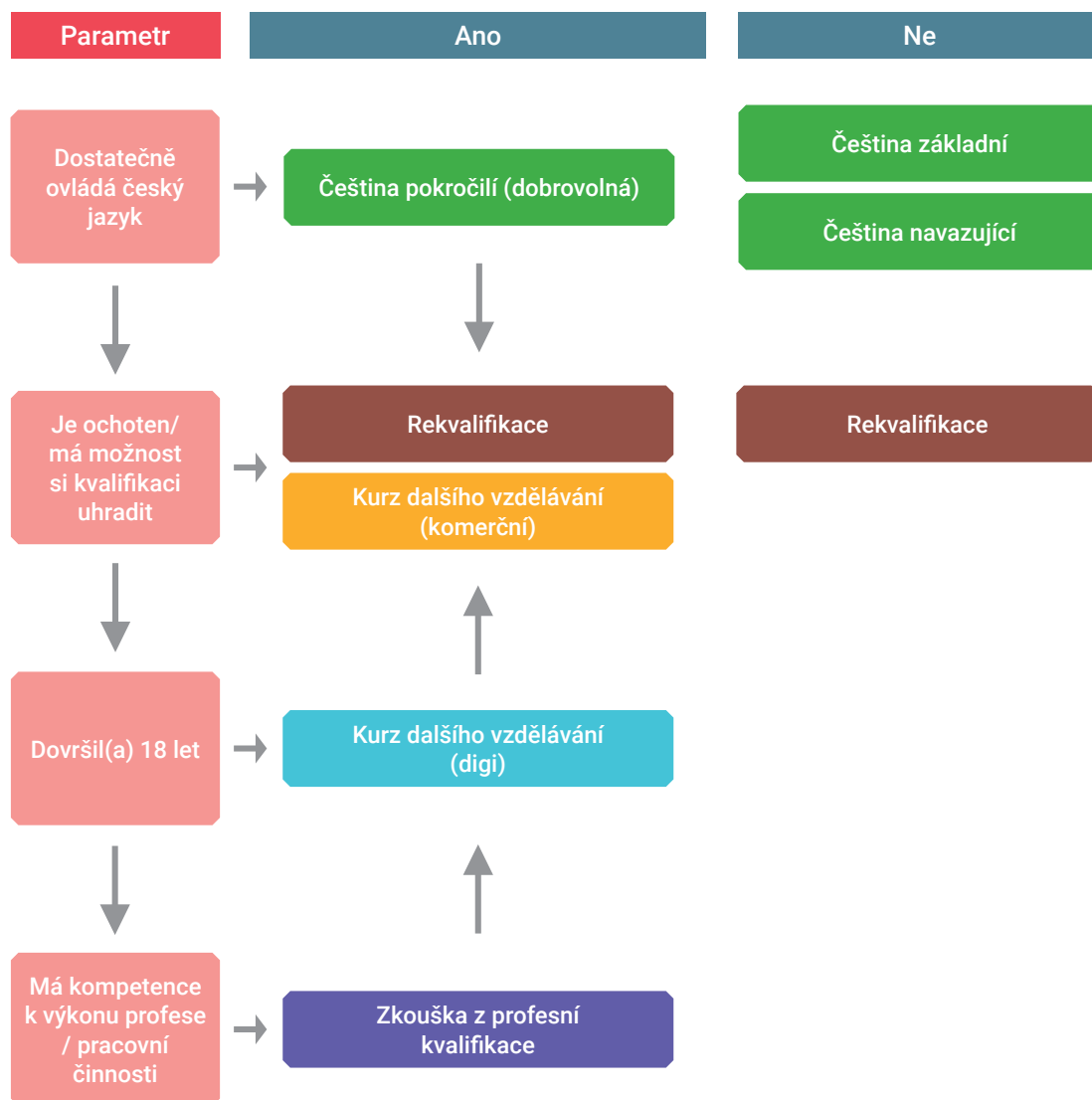
U dalšího vzdělávání je třeba ještě zmínit jeho typy – neformální vzdělávání a informální učení. Neformální vzdělávání je organizované, nejčastěji je realizováno formou kurzu. Informální učení je oproti tomu neorganizované, získávané nejčastěji praxí.

Formy zaměstnání

Každý jednotlivec se může uplatnit na trhu práce nejen v pozici zaměstnance, ale též jako osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ). Je to osoba, která ukončila povinnou školní docházku a vykonává samostatně výdělečnou činnost.

CESTY K ZÍSKÁNÍ KVALIFIKACE

Cesty k získání kvalifikace pro mladé uprchlíky jsou formulovány v rámci systému dalšího vzdělávání a závisí na několika klíčových aspektech, které jsou znázorněny níže:

Český jazyk jako výchozí bod k získání kvalifikace

Pohyb po většině cest vedoucích ke kvalifikaci se dříve nebo později dostane do bodu, v němž musí zájemce, tedy i mladý uprchlík, projevít schopnost ovládat český jazyk. Pro všechny mladé uprchlíky tak má zásadní význam fakt, že alespoň základní znalost českého jazyka je nepostradatelnou výbavou na cestě k získání kvalifikace. Zároveň je nepřekročitelným předpokladem k získání zaměstnání v České republice.

Český jazyk pro cizince se lze naučit dvojím způsobem – prostřednictvím komerčně nabízeného placeného kurzu nebo formou rekvalifikace hrazené Úřadem práce ČR (dále jen „ÚP“).

Komerční kurzy jsou veřejně dostupné a dohledatelné a nepodléhají regulaci ze strany státu (přihlásit se může kdokoliv, kdo jej uhradí). Nevýhodou bývá většinou nemalá cena. Mnoho těchto kurzů však nabízí po složení zkoušky mezinárodní certifikát s označením získaného stupně jazykové úrovně (A1, A2, B1, B2, C1, C2).

Český jazyk formou rekvalifikace

Nejsnazší a **bezplatnou** cestou k získání jazykových kompetencí je skrze systém rekvalifikací. Kurz českého jazyka si lze nechat uhradit v rámci tzv. zvolené rekvalifikace (viz kapitola rekvalifikace).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy nově akredituje rekvalifikační kurzy pro cizince v oblasti českého jazyka, a to na 3 úrovních:

- „Český jazyk pro cizince – základní kurz“,
- „Český jazyk pro cizince – navazující kurz“,
- „Český jazyk pro cizince – pro pokročilé“.

Akreditované kurzy jsou určeny pro všechny cizince, kteří se chtějí naučit český jazyk. Žádný z uvedených kurzů nepřipravuje na zkoušku k získání trvalého pobytu, ani na zkoušky různých úrovní (A1, B1 apod.).

Délka kurzu závisí na jeho úrovni, minimální délka je stanovena následovně:

- základní kurz – min. 60 hodin,
- navazující kurz – min. 120 hodin,
- pro pokročilé – min. 150 hod.

Někteří poskytovatelé realizují kurz **v kombinované i distanční (online) formě**. Jejich seznam lze nalézt v Příloze č. 1.

Pro účely dalšího vzdělávání směřujícího k získání kvalifikace je nutné nejprve absolvovat kurz Český jazyk pro cizince – základní kurz a následně Český jazyk pro cizince – navazující kurz. Až poté je možné nastoupit do rekvalifikačního kurzu zaměřeného na získání konkrétní kvalifikace.

Jak o kurz českého jazyka zažádat?

Aby mohl zájemce využít následující postup, musí mu být udělen statut dočasné ochrany.

Postup:

1. Zaevidovat se na úřadu práce jako uchazeč (v případě nezaměstnaných) nebo zájemce (v případě zaměstnaných) o zaměstnání. Evidenci lze provést na jakémkoliv kontaktním pracovišti ÚP nebo online prostřednictvím formuláře, který je k dispozici i v ukrajinském jazyce. Pro uchazeče o zaměstnání - <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-zprostredkovani-zamestnani>, pro zájemce o zaměstnání - <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-zarazeni-do-evidence-zajemcu-o-zamestnani>.
2. Vybrat si konkrétní kurz ze seznamu poskytovatelů.
3. V seznamu poskytovatelů ověřit, že dotyčný splňuje vstupní požadavky vzdělávacího zařízení.
4. Po vybrání kurzu informovat svého zprostředkovatele/kontaktní osobu na ÚP o výběru.
5. Vyplnit žádost o zvolenou rekvalifikaci na pobočce ÚP nebo online - <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/zajem-o-zvolenou-rekvalifikaci-uchazece-o-zamestnani-zajemce-o-zamestnani> a doložit na ÚP.

Role ÚP

Úřad práce ČR zde plní několik funkcí:

- místo pro evidenci uchazečů a zájemců o zaměstnání,
- poradenská činnost,
- rozhodující orgán pro schválení/neschválení zvolené rekvalifikace.

Žádost o zvolenou rekvalifikaci prochází schvalováním na ÚP, které následně žadatele informuje o svém rozhodnutí. V případě, že ÚP žádost neschválí, zájemce si může rekvalifikační kurz uhradit ze svých zdrojů.

Kontakty

Kontakty na jednotlivé pobočky ÚP lze vyhledat dle příslušného kraje zde - <https://www.uradprace.cz/web/cz/krajske-pobočky>. Po volbě konkrétního kraje je nutno přejít do dolní části a zvolit konkrétní tematickou sekci – „poradenství a rekvalifikace“ nebo přímo „rekvalifikace“. Každý kraj disponuje vždy několika kontaktními pracovišti v různých městech, kde je služba poskytována a kde lze využít online objednání schůzky. Lze též využít speciální linku Úřadu práce ČR pro občany z Ukrajiny (tel. 950 180 100).

V rámci **kontaktních pracovišť ÚP působí poradci – tlumočníci** v prostorách kontaktních pracovišť, čekárnách, dále pomáhají při individuálních poradenských jednáních a také při skupinové formě poradenství, které se zaměřuje na témata, jako jsou pracovní podmínky a možnosti rekvalifikací v ČR, možnosti a způsoby hledání zaměstnání, systém vzdělávání v ČR, možnosti rekvalifikací.

Rekvalifikace

Co je rekvalifikace

Rekvalifikací uchazečů a zájemců o zaměstnání (dále jen uchazečů, zájemců) se rozumí získání nové kvalifikace a zvýšení, rozšíření nebo prohloubení dosavadní kvalifikace, včetně jejího udržování nebo obnovování. Za rekvalifikaci se považuje i získání kvalifikace pro pracovní uplatnění fyzické osoby, která dosud žádnou kvalifikaci nezískala. Při výběru rekvalifikace se vychází z dosavadní kvalifikace, zdravotního stavu, schopností a zkušeností fyzické osoby, která má být rekvalifikována formou získání nových teoretických a praktických dovedností v rámci dalšího profesního vzdělávání (§ 108 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů).

Rekvalifikace je jako státem garantovaný systém hrazen ze státního rozpočtu skrze nástroje Úřadu práce ČR.

Kdo rekvalifikaci provádí

Rekvalifikaci může provádět pouze držitel akreditace k rekvalifikaci, vzdělávací nebo zdravotnické zařízení, které má akreditované vzdělávací programy a zařízení se vzdělávacím programem podle zvláštního právního předpisu.

Akreditaci může získat a rekvalifikaci provádět jakákoli instituce, která splní příslušné podmínky – soukromá vzdělávací organizace, podnikatel, škola, firma apod.

Podmínky pro zařazení do rekvalifikace

- Disponovat odpovídající úrovní českého jazyka.
- Být v evidenci ÚP jako uchazeč nebo zájemce o zaměstnání.
- Mít odpovídající vstupní kvalifikační předpoklady pro danou rekvalifikaci a pro výkon pracovní činnosti, k níž rekvalifikace směřuje (např. dokončený příslušný stupeň vzdělání – záleží na typu rekvalifikace).
- Být zdravotně způsobilý/á pro absolvování rekvalifikačního kurzu a pro výkon nové profese.

Jaký je rozdíl mezi uchazečem a zájemcem o zaměstnání?

Uchazeč o zaměstnání je osoba, která je aktuálně nezaměstnaná a je zařazena do evidence ÚP jako žadatel o zprostředkování zaměstnání.

Po zařazení do evidence, stane se uchazečem o zaměstnání. Formulář je dostupný na www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-zprostredkovani-zamestnani.

Zároveň může požádat také o podporu v nezaměstnanosti. Formulář je k dispozici na www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-podporu-v-nezamestnanosti.

Zájemce o zaměstnání

Zájemce o zaměstnání je osoba, která chce změnit své pracovní uplatnění a je v současné době zaměstnaná nebo podniká. Zájemci o zaměstnání zprostředkovává ÚP vhodné zaměstnání, poskytuje mu kariérové poradenství a může mu zabezpečit i rekvalifikaci. Zájemce o zaměstnání nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti ani na podporu při rekvalifikaci.

Formulář k žádosti je dostupný na

<https://www.mpsv.cz/-/zadost-o-zarazeni-do-evidence-zajemcu-o-zamestnani>

Zabezpečovaná a zvolená rekvalifikace

Zvolenou rekvalifikaci si volí a zajišťuje uchazeč nebo zájemce o zaměstnání (dále jen „žadatel“) sám a Úřad práce ČR mu ji za stanovených podmínek může uhradit. Žadatel sám volí druh pracovní činnosti, na kterou se chce rekvalifikovat, a sám si hledá vzdělávací zařízení. O svém zájmu o takovou rekvalifikaci pak informují svého zprostředkovatele na ÚP, vyplní patřičné formuláře a předem, v dostatečném časovém předstihu, před zahájením kurzu je doloží příslušnému kontaktnímu pracovišti. Požadavek posoudí odborná komise ÚP. V potaz bere mimo jiné, jaké jsou předpoklady dotyčného pro absolvování kurzu, výkon nové profese a zvýšení jeho šancí na pracovní uplatnění. Pokud jej schválí, vystaví klientovi potvrzení o úhradě ceny rekvalifikace (kurzovné včetně zkoušky). ÚP může za takto zvolený kurz v případě jednoho klienta uhradit **během 3 let až 50 000 Kč**. Proplacení zvolené rekvalifikace není nárokové a je možné jen za dobu, kdy je člověk v evidenci ÚP.

Formulář k žádosti je dostupný na <https://www.mpsv.cz/-/zajem-o-zvolenou-rekvalifikaci-uchazece-o-zamestnani-zajemce-o-zamestnani>

K vyhledání konkrétního rekvalifikačního kurzu lze využít databázi rekvalifikací (viz Databáze rekvalifikací).

V případě **zabezpečované rekvalifikace** je třeba, aby zájemce o její absolvování sdělil tuto skutečnost příslušnému kontaktnímu pracovišti. O tom, jestli ÚP žadateli kurz uhradí, rozhoduje na základě profesně poradenského pohovoru. Během něj zjišťuje pověřený zaměstnanec ÚP ČR, zda absolvování vybraného kurzu skutečně zvýší šance dotyčného na získání nové práce. Podstatné je, jestli je po konkrétní profesi poptávka. ÚP také zkoumá, splňuje-li uchazeč nebo zájemce o zaměstnání i ostatní podmínky. V případě kladného stanoviska pak uzavře se vzdělávacím zařízením i se samotným účastníkem písemnou dohodu. K podpisu musí dojít nejpozději v den zahájení kurzu. Během doby, kdy probíhá rekvalifikace, kterou plně zabezpečuje ÚP, pobírá uchazeč o zaměstnání 60 % předchozího čistého měsíčního příjmu, max. 25 549 Kč měsíčně.

Úhrada nákladů na rekvalifikace

U **zabezpečované rekvalifikace** ÚP uhradí za uchazeče nebo zájemce o zaměstnání náklady na rekvalifikaci (kurzovné) a uchazeči o zaměstnání může uhradit i výdaje s ní spojené, jako je například jízdné či pojištění pro případ škody. Na úhradu ale nevzniká automaticky nárok. Vše je předem ošetřeno v písemné dohodě.

Při **zvolené rekvalifikaci** Úřad práce ČR hradí pouze náklady rekvalifikace (kurzovné) a to v případě úspěšného ukončení rekvalifikace; případné další výdaje (lékařské vyšetření před rekvalifikací, dopravně psychologické vyšetření, cestovné, ubytování apod.) si hradí žadatel sám. Při účasti ve zvolené rekvalifikaci nenáleží podpora při rekvalifikaci.

Role ÚP

Úřad práce ČR zde plní několik funkcí:

- místo pro zařazení do evidence uchazečů nebo zájemců o zaměstnání,
- poradenská činnost,
- zabezpečení rekvalifikace nebo rozhodnutí o schválení/neschválení zvolené rekvalifikace,
- žádosti a vyplácení podpory v nezaměstnanosti,
- zprostředkovává nabídky zaměstnání uchazečům nebo zájemcům v evidenci.

Databáze rekvalifikací

Pro vyhledání konkrétního rekvalifikačního kurzu lze využít databázi rekvalifikací. Do databáze se však lze přihlásit pouze přes datovou schránku či prostřednictvím identifikačních prostředků Identity občana (bankovní identita, NIA ID, eObčanka atd.).

V rámci databáze si lze vybrat zabezpečovanou nebo zvolenou rekvalifikaci, avšak za těchto podmínek:

Databázi rekvalifikací lze nalézt zde - <https://www.uradprace.cz/web/cz/vyhledani-rekvalifikacniho-kurzu?typKurzu=1.3>.

Databáze disponuje několika filtry (oborové zaměření, místo konání, apod.). V levé části pak lze navolit typ kurzu – v tomto případě zvolená nebo zabezpečovaná rekvalifikace.

Odkazy

Zařazení do evidence ÚP (nezaměstnaná osoba) - www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-zprostredkovani-zamestnani

Zařazení do evidence ÚP (zaměstnaná osoba) - <https://www.mpsv.cz/-/zadost-o-zarazeni-do-evidence-zajemcu-o-zamestnani>

Žádost o finanční podporu v nezaměstnanosti – www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-podporu-v-nezamestnanosti

Žádost o zvolenou rekvalifikaci - <https://www.mpsv.cz/-/zajem-o-zvolenou-rekvalifikaci-uchazece-o-zamestnani-zajemce-o-zamestnani>

Databáze rekvalifikací - <https://www.uradprace.cz/web/cz/vyhledani-rekvalifikacniho-kurzu?typKurzu=1.3>

Kontakty

Kontakty na jednotlivé pobočky ÚP lze vyhledat dle příslušného kraje zde - <https://www.uradprace.cz/web/cz/krajske-pobocky>. Po volbě konkrétního kraje je nutno přejít do dolní části a zvolit konkrétní tematickou sekci – „poradenství a rekvalifikace“ nebo přímo „rekvalifikace“. Každý kraj disponuje vždy několika kontaktními pracovišti v různých městech, kde je služba poskytována a kde lze využít online objednání schůzky. Lze též využít speciální linku Úřadu práce ČR pro občany z Ukrajiny (tel. 950 180 100).

V rámci **kontaktních pracovišť ÚP působí poradci – tlumočníci** v prostorách kontaktních pracovišť, čekárnách, dále pomáhají při individuálních poradenských jednáních a také při skupinové formě poradenství, které se zaměřuje na témata, jako jsou pracovní podmínky v ČR, možnosti a způsoby hledání zaměstnání, systém vzdělávání v ČR, možnosti rekvalifikací.

Další vzdělávání mimo systém rekvalifikací a Národní soustavy kvalifikací je státem neregulovaná služba a může ji tedy provozovat kdokoliv bez nutnosti plnění státem definovaných podmínek.

Komerční kurzy

Bezpochyby největší část trhu tvoří komerční kurzy dalšího vzdělávání, které se zaměřují na široké spektrum témat. Nemusí se jednat jen o kurzy směřující k získání nebo rozšíření kvalifikace, spadají sem i kurzy osobního rozvoje, kurzy zájmové apod. Stejně tak formy těchto kurzů bývají pestré – od prezenčních, přes kombinované až po distanční (např. formou e-learningu). Poskytovatelé těchto kurzů bývají různé subjekty – soukromé vzdělávací organizace, zaměstnavatelé, či vysoké školy v rámci kurzů celoživotního vzdělávání.

Podmínky (např. věk, zdravotní způsobilost, dosažené vzdělání) pro vstup do těchto kurzů jsou výhradě v rukou poskytovatele, stejně tak jako výše jejich ceny.

Jelikož tento segment funguje bez zásahu státu, neexistuje v současné době jednotná a ucelená databáze kurzů dalšího vzdělávání a potenciální zájemce je nucen využívat klasické vyhledávací servery. Pro inspiraci lze uvést například portál dat - <https://www.eu-dat.cz/>.

Kurz digitálního vzdělávání (tzv. e-shop MPSV)

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) v letošním roce spustilo možnost čerpat finanční podporu z Národního plánu obnovy na kurzy digitálního vzdělávání. Tyto kurzy musí být primárně zaměřeny na oblast rozvoje digitálních dovedností v oblasti IT nebo Průmyslu 4.0 nebo musí být rozvoj těchto dovedností nezbytný pro výkon povolání, ke kterému se kurz váže. Kurzy digitálního vzdělávání musí být zaměřeny na jednu či druhou kategorii:

- Rozvoj digitálních dovedností v oblasti IT – vzdělávání, které obsahuje výhradně získání přenositelných digitálních kompetencí a IT dovedností, tj. například vzdělávání, které výhradně (či z významné části) spočívá v získání dovedností nezbytných k obsluze, tvorbě či správě softwaru, PC a počítačových sítí. Vzhledem ke stárnoucí populaci budou podporovány také kurzy základních IT dovedností, tj. základní obsluhu PC apod.
- Rozvoj digitálních dovedností v oblasti Průmyslu 4.0 – vzdělávání, které souvisí s konceptem Průmyslu 4.0, robotizací a digitalizací práce a využívání autonomních systémů a umělé inteligence. Zpravidla se jedná o vzdělávání zaměřené na získání specifických či nepřenositelných digitálních kompetencí, jako např. schopnost obsluhovat výrobní stroje přímo ve výrobě. Rovněž se do této kategorie řadí takové vzdělávání, kde digitální dovednosti nejsou nutně primárním cílem vzdělávání, ale osvojení si digitálních kompetencí je důležitým prostředkem pro využívání, ovládání a správu digitálních nástrojů potřebných pro výkon povolání (např. účetnictví s využitím výpočetní techniky atd.).

Konkrétní kurz digitálního vzdělávání lze vyhledat pouze prostřednictvím příslušného „e-shopu“. Do e-shopu se však lze přihlásit pouze přes datovou schránku či prostřednictvím identifikačních prostředků Identity občana (bankovní identita, NIA ID, eObčanka atd.).

E-shop je dostupný na následujícím odkaze - <https://www.uradprace.cz/web/cz/vyhledani-rekvalifikacniho-kurzu?typKurzu=1.4>. Databáze disponuje několika filtry (oborové zaměření, místo konání, apod.).

Úhrada

Kurz je **proplácen** úřady práce ve výši **82 % celkové ceny kurzu**, zbylých **18 % si hradí účastník** z vlastních zdrojů. **Celková maximální výše** finanční podpory pro jednu osobu činí **50 000 Kč** v období 3 po sobě následujících kalendářních let.

Podmínky

Podmínkou pro vstup do kurzu je dovršení **18 let věku**.

Podmínky pro úhradu kurzu ze strany ÚP ve výši 82 % celkové ceny kurzu jsou následující:

Podmínky úhrady ceny kurzu digitálního vzdělávání		
Kurz může probíhat v českém nebo anglickém jazyce	Kurz může mít prezenční nebo elektronickou formu , nebo kombinaci těchto forem	Minimální rozsah kurzu je 16 hodin (hodina = 60 minut)
Vzdělávací zařízení musí předložit doklady o účasti klientů - prezenční listiny	Úspěšné vykonání zkoušky, pokud je vyžadována (kurz nemusí být zakončen zkouškou)	Klient je povinen absolvovat alespoň 80 % docházky

Odkazy, kontakty

MPSV vytvořilo pro zájemce o kurz sadu informací formou často kladených otázek dostupných na - <https://www.mpsv.cz/jsem-v-kurzu>.

Jelikož finanční příspěvek na kurz hradí úřad práce je i zde příslušnou kontaktní institucí, konkrétně **kontaktní pracoviště ÚP**. Kontakty na jednotlivé pobočky lze vyhledat dle příslušného kraje zde - <https://www.uradprace.cz/web/cz/krajske-pobocky>. Po volbě konkrétního kraje je nutno přejít do dolní části a zvolit konkrétní tematickou sekci – „poradenství a rekvalifikace“ nebo přímo „rekvalifikace“. Každý kraj disponuje vždy několika kontaktními pracovišti v různých městech, kde je služba poskytována a kde lze využít online objednání schůzky. Lze též využít speciální linku Úřadu práce ČR pro občany z Ukrajiny (tel. 950 180 100).

V rámci **kontaktních pracovišť ÚP působí poradci – tlumočníci** v prostorách kontaktních pracovišť, čekárnách, dále pomáhají při individuálních poradenských jednáních a také při skupinové formě poradenství, které se zaměřuje na témata, jako jsou pracovní podmínky v ČR, možnosti a způsoby hledání zaměstnání, systém vzdělávání v ČR, možnosti rekvalifikací.

Zkouška z profesní kvalifikace a Národní soustava kvalifikací

Národní soustava kvalifikací (dále jen „NSK“) je definována jako „veřejně přístupný registr všech úplných profesních kvalifikací a profesních kvalifikací potvrzovaných, rozlišovaných a uznávaných na území České republiky“. Je to pružný, státem garantovaný, nástroj, který nabízí vedle školní docházky jinou, alternativní cestu k získání plnohodnotné kvalifikace.

Základním a hlavním cílem NSK je umožnit dospělému jedinci nechat si ověřit získané znalosti a dovednosti bez ohledu na to, kde a jakým způsobem je získal (ve škole, kurzu, praxi či samostudiem). Ověřování probíhá formou zkoušky z profesní kvalifikace.

Strukturu NSK, způsob jejího fungování i pravidla pro ověřování jednotlivých kvalifikací stanovuje zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Základní stavební prvky NSK tvoří profesní kvalifikace. Přičemž každá profesní kvalifikace má definován svůj kvalifikační a hodnoticí standard. Kvalifikační standard je de facto seznam kompetencí, ze kterých se daná profesní kvalifikace skládá (tedy definuje, co dotyčný umí). Hodnoticí standard pak konkretizuje, jakým způsobem jsou kompetence ověřovány při zkoušce z dané profesní kvalifikace.

Do NSK jsou zařazovány kvalifikace požadované trhem práce. Z tohoto důvodu jsou obsahy profesních kvalifikací tvořeny odborníky z řad zaměstnavatelů z daného odvětví trhu práce pod metodickým vedením Národního pedagogického institutu (NPI).

Zkušební proces profesních kvalifikací je realizován tzv. autorizovanými osobami, které získají pro konkrétní profesní kvalifikaci autorizaci (tedy oprávnění k provádění zkoušek z profesní kvalifikace). Autorizovanou osobou může být jakákoliv fyzická i právnická osoba, která splní podmínky autorizace.

Po úspěšném absolvování této zkoušky získá absolvent certifikát dokazující ověření profesní kvalifikace – osvědčení o získání profesní kvalifikace.

Podmínky

Ke zkoušce z profesní kvalifikace se může přihlásit každý, kdo dovršil věku min. 18 let a má základy vzdělání. Zkouška z profesní kvalifikace probíhá pouze v českém jazyce.

Úhrada

Zkoušku z profesní kvalifikace si hradí zájemce sám, cenu si stanovuje konkrétní autorizovaná osoba.

Odkazy

Seznam existujících profesních kvalifikací, ze kterých lze složit zkoušku, je k nalezení na portále www.narodnikvalifikace.cz. Pro vyhledání profesní kvalifikace je možné využít jejich členění dle oblastí trhu práce (úvodní stránka). Po rozkliknutí konkrétní profesní kvalifikace se zobrazí několik záložek, vč. „autorizované osoby“, kde lze nalézt seznam osob (vč. kontaktů), u kterých je možné složit zkoušku z dané profesní kvalifikace.

Na webových stránkách projektu Upskilling jsou k dispozici (v českém jazyce) doplňující videospoty k tematice Národní soustavy kvalifikací - <https://archiv-nuv.npi.cz/projekty/up.html>

Kontakty

V případě dotazů lze kontaktovat Národní pedagogický institut prostřednictvím kontaktního formuláře - <https://narodnikvalifikace.cz/Kontakt>

KAPITOLA

PRO ZAMĚSTNAVATELE

Jak kvalifikovat svého zaměstnance

Při hledání možností pomoci kvalifikovat pracovníky pro zaměstnavatele nemůže chybět připomenutí možností spojených s existencí Národní soustavy kvalifikací, protože zaměstnavatelé jsou vůči NSK ve dvojím vztahu: jednak pomáhají NSK vytvářet, jednak jsou to oni, kdo využívají a budou využívat pracovníky s profesní kvalifikací NSK v pracovních procesech ve svých firmách.

Využívání NSK zaměstnavateli může mít více forem, např.:

- Při výběru zaměstnanců na požadované pracovní pozice zaměstnavatelé využívají popis kvalifikace v kvalifikačním standardu dané pozice. Dá se uplatnit při tvorbě inzerátu na pracovní místo, při komunikaci s úřadem práce či s personální agenturou, ale i při interní komunikaci s manažery odpovědnými za příslušný úsek.
- Standardy profesních kvalifikací se často využívají při tvorbě adaptačního programu pro nové zaměstnance. Tento program má zpravidla teoretickou i praktickou část a obojí lze připravit pomocí příslušných kvalifikačních standardů. Zvládnutí požadovaných kompetencí se ověří s použitím hodnoticího standardu dané kvalifikace, případně zkouškou před autorizovanou osobou.
- Zaměstnávání cizinců – zaměstnavatel může NSK také využít u imigrantů, kteří si mohou nechat ověřit své kompetence nabyté formální přípravou nebo praxí v domovské zemi.
- NSK může ukazovat cestu od identifikace chybějící kompetence k cílenému kurzu, k ověření získaných znalostí a dovedností u autorizované osoby a k získání celostátně platného osvědčení.
- NSK je propojena se systémem rekvalifikací prostřednictvím vyhlášky MŠMT č. 176/2009 Sb. Chybějící odborníky lze získat i prostřednictvím úřadu práce dle zákonných pravidel pro rekvalifikace.
- Firma se může stát autorizovanou osobou a sama tak nastavit „laťku“ kvality v daném oboru na příslušných pozicích. Zároveň se zkouška z profesní kvalifikace může stát vstupním předpokladem na pozice, které jsou dlouhodobě zatíženy vysokou mírou fluktuace a na kterých je zapotřebí mít sice dílčí, ale prokazatelné dovednosti a znalosti.
- Bez ohledu na to, zda firma je či není autorizovanou osobou, může sama iniciovat vznik nové profesní kvalifikace a případně se podílet na jejím zpracování.
- Osvědčení o získání profesní kvalifikace se může stát jedním z benefitů pro zaměstnance. Zaměstnavatel zaměstnanci uhradí zkoušku z profesní kvalifikace, případně může držiteli nového osvědčení nabídnout zvýšení mzdy, což podpoří ochotu zaměstnance se dále vzdělávat a hlavně vzdělávat se v oblastech, které firma využije a tedy i ocení.
- Jsou situace, kdy je firma nucena přistoupit k vnitřní restrukturalizaci či ke snižování stavů, a pak je nutno zahájit nepopulární a do značné míry firmu zatěžující proces propouštění. Standardy NSK mohou fungovat jako filtr pro selekci. Zároveň mohou být nástrojem pro zmírnění dopadů na propouštěného zaměstnance. Zaměstnavatel může nabídnout odcházejícímu zaměstnanci úhradu zkoušky z profesní kvalifikace jako odstupné a zvýšit tak jeho hodnotu na trhu práce, kam jej vrací.

Rekvalifikace zaměstnanců

Do procesu získávání kvalifikace ze strany zaměstnance u zaměstnavatele spadá i tzv. rekvalifikace zaměstnanců. Rekvalifikace může být prováděna u zaměstnavatele v zájmu dalšího pracovního uplatnění jeho zaměstnanců. Rekvalifikace zaměstnanců se provádí na základě dohody uzavřené mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Zaměstnavatelům, kteří provádějí rekvalifikaci svých zaměstnanců, může úřad práce na základě uzavřené písemné dohody s úřadem práce uhradit náklady na rekvalifikaci zaměstnanců.

Úhrada rekvalifikace zaměstnanců úřadem práce je individuální vzhledem k:

- postavení a významu zaměstnavatele na trhu práce a prognóze jeho dalšího rozvoje a charakteru (oboru) jeho činnosti,
- lokalizaci v daném regionu,
- ohrožení zaměstnanců ztrátou zaměstnání v případě, že by nedošlo ke změně kvalifikace, a k perspektivám uplatnění potenciálně uvolněných pracovníků na místním i širším trhu práce ve stávajících profesích/pracovních činnostech a se stávající kvalifikací.

Možnosti financování

Rok 2023 přinesl významnou novinku v podobě Databáze rekvalifikací a kurzů dalšího vzdělávání, která rychle zdomácněla pod názvem „**e-shop**“. Hlavními uživateli sice jsou uchazeči a zájemci o zaměstnání, zaměstnavatelé si ale mohou v e-shopu vyhledat kurz pro potřeby svých zaměstnanců a zaměstnance na něj vyslat za 18% finanční spoluúčasti (viz kapitola Kurzy dalšího vzdělávání).

Vedle obecné podpory existují i **specializované projekty typu POVEZ** (Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců). Cílovou skupinou projektu jsou zaměstnavatelé prostřednictvím svých zaměstnanců či potenciálně nových zaměstnanců. Cílovou skupinou jsou rovněž fyzické osoby – OSVČ a nestátní neziskové organizace. Zaměstnavatelé mohou – mimo jiné – získat příspěvek na vzdělávání svých zaměstnanců a refundaci jejich mezd po dobu školení. Projekt byl realizován do konce roku 2023. Nicméně tento způsob financování dalšího vzdělávání zaměstnanců by měl pokračovat i v roce 2024 v rámci projektu KVAZAM. Poskytovatelem finanční podpory je v obou projektech Úřad práce ČR.

Finanční podpora v případě provádění **rekvalifikace zaměstnance** u zaměstnavatele může být zaměstnavateli poskytnuta Úřadem práce. V tomto případě lze hradit pouze náklady na realizaci rekvalifikačního kurzu (kurzovné), nikoli náhradu mzdy, která přísluší rekvalifikovanému zaměstnanci po dobu rekvalifikace realizované v pracovní době, ani např. cestovné nebo náklady na ochranné pracovní prostředky. Za účelem získání finanční podpory je třeba, aby zaměstnavatel doložil ke schválení úřadu práce Žádost o úhradu nákladů na rekvalifikaci zaměstnanců nejméně 15 pracovních dní před jejím zahájením. Formulář ke stažení zde - https://www.mpsv.cz/web/cz/formulare#pro-zamestnavatele_rekvalifikace-1.

Uznávání dokladů o kvalifikaci získané v zahraničí

Způsoby uznávání dokladů o kvalifikaci získané v zahraničí lze rozdělit na dvě kategorie dle toho, zda byla kvalifikace získána v rámci počátečního nebo dalšího vzdělávání.

V případě kvalifikace získané v rámci **počátečního vzdělávání** se zpravidla jedná o proces nostrifikace dokladu o dosaženém vzdělání. Pro nostrifikaci není nastaven obecně platný systém, ale řídí se mezinárodními smlouvami uzavřenými mezi jednotlivými státy. Více informací (vč. seznamu mezinárodních smluv) lze nalézt na webových stránkách MŠMT, konkrétně zde - <https://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/uznavani-vzdelani>.

Uznání dokladů potvrzujících získání kvalifikace v **dalším vzdělávání** se řídí pravidly zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace). Tedy v případě, že cizinec disponuje dokladem o kvalifikaci získané v dalším vzdělávání, si lze i tento nechat uznat. Více informací lze nalézt na webových stránkách MŠMT, konkrétně zde - <https://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/uznani-odborne-kvalifikace>.

Zaměstnávání cizinců

Zaměstnávání cizinců <https://www.uradprace.cz/web/cz/zamestnavani-cizincu>

KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ

Kariérové poradenství v České republice není zaštitěno jednotným systémem, nicméně zde existuje několik možností a institucí, kam se v případě potřeby obrátit.

Informační a poradenská střediska Úřadu práce ČR

Asi nejširší spektrum služeb v této oblasti nabízí Informační a poradenská střediska Úřadu práce ČR (dále jen „IPS“). IPS poskytuje poradenské služby všem občanům, kteří chtějí kvalifikaci získat, zvýšit si ji nebo potřebují poradit při změně povolání. Služby jsou poskytovány i uchazečům o zaměstnání a zájemcům z řad veřejnosti.

IPS při poskytování svých služeb úzce spolupracuje se základními a středními školami, vzdělávacími institucemi a s ostatními sociálními partnery.

Poradenství je poskytováno individuálně nebo na skupinových schůzkách. Témata schůzek:

- změna a doplnění profesního zaměření (studium, zvyšování a rozšiřování kvalifikace),
- sebepoznání, posílení sebevědomí a hledání profesního cíle,
- trénink dovedností spojených s vyhledáváním příležitostí na trhu práce,
- sebereprezentace,
- příprava a vyhotovení životopisu, motivačního dopisu, tvorba osobního portfolia,
- jednání se zaměstnavatelem, příprava na pracovní pohovor,
- orientace na trhu práce.

Při individuálním poradenství zájemci s poradcem projednají svoji současnou situaci a společně hledají vhodné řešení. Poradce je také nápomocen při sepisování životopisu nebo motivačního dopisu. Další témata individuálního poradenství se odvíjí od potřeb konkrétního uchazeče (kariérové poradenství, vyhledávání volných pracovních míst na internetu, orientace na trhu práce, příprava na pracovní pohovor).

V rámci IPS se lze zapojit i do programu JOB CLUB, což je komplexní poradenský program, který se uskutečňuje v podobě skupinových setkání uchazečů o zaměstnání. Je určen pro uchazeče, kteří pociťují obtíže při jednání o pracovních příležitostech, potřebují posílit svoji sebedůvěru, motivaci a schopnost pozitivně se prezentovat na trhu práce. Job club je rozdělen na několik typů, mezi něž spadá i Job club START určený pro osoby do 30 let věku.

Služby IPS jsou bezplatné.

Na schůzku je nutno se předem objednat u zprostředkovatele nebo poradce. Na schůzku se lze objednat online.

Kontakty na jednotlivé pobočky lze vyhledat dle příslušného kraje zde - <https://www.uradprace.cz/web/cz/krajske-pobocky>. Po volbě konkrétního kraje je nutno přejít do dolní části a zvolit konkrétní tematickou sekci – „poradenství a rekvalifikace“ nebo přímo „informační a poradenské středisko“. Každý kraj disponuje vždy několika kontaktními pracovišti v různých městech, kde je služba poskytována a kde lze využít online objednání schůzky.

Pro vyhledání kontaktů na jednotlivé pobočky IPS je možné využít též databázi na portále Jobhub - <https://katalog.job-hub.cz/spolecnosti>, která též disponuje několika filtry (vč. krajského rozvržení).

Lze též využít speciální linku Úřadu práce ČR pro občany z Ukrajiny (tel. 950 180 100).

V rámci **kontaktních pracovišť ÚP působí poradci – tlumočníci** v prostorách kontaktních pracovišť, čekárnách, dále pomáhají při individuálních poradenských jednáních a také při skupinové formě poradenství, které se zaměřuje na témata, jako jsou pracovní podmínky v ČR, možnosti a způsoby hledání zaměstnání, systém vzdělávání v ČR, možnosti rekvalifikací.

Komerční kariérové poradenství

Kariérové poradenství je v České republice též poskytováno jako komerční služba. Probíhá zpravidla na individuální bázi a je zcela podřízena přáním klienta. Tato služba je zpoplatněna a řídí se hodinovými sazbami konkrétního kariérového poradce.

Pro vyhledání služeb konkrétního kariérového poradce lze využít například tento portál - <https://katalog.job-hub.cz/poradci>

UŽITEČNÉ ODKAZY

Pro další doplňující informace lze využít několikero užitečných odkazů.

Příklady portálů s nabídkami volných pracovních míst

- www.uradprace.cz/web/cz/volna-mista-v-cr
- www.profesia.cz
- www.superkariera.cz
- www.prace-jobcity.cz
- www.jobs.cz
- www.prace.cz
- www.agentka.cz
- www.hledampraci.cz
- www.dobraprace.cz
- www.jobhunter.cz
- www.jobsik.cz
- www.praceprace.cz
- www.pracezarohem.cz

Portály Úřadu práce ČR

Sekce pro občany z Ukrajiny

<https://www.uradprace.cz/web/cz/pomoc-pro-obcany-ukrajiny-a-jejich-zamestnavatele>

Tematický rozcestník

<https://www.uradprace.cz/web/cz/pro-obcany>

Videa a podcasty

<https://www.uradprace.cz/zamestnanost-videa#laPS>

Letáky, rady, informace

<https://www.uradprace.cz/web/cz/zamestnanost-letaky>

Ostatní

Jak na životopis

<https://europass.cz/co-je-europass/zivotopis>

Kam na školu

<https://www.infoabsolvent.cz/>

Tento metodický materiál vznikl v rámci projektu UNICEF - Ukrajina (Národní pedagogický institut ČR). Názory vyjádřené v této publikaci nereflektují automaticky stanovisko a postoje organizace UNICEF.